

Mattilsynet

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

«Fokus fra Mattilsynet fremover»

Vanndagene på Vestlandet 2020

Jørn Weidemann

Seniorinspektør / fagrådgiver drikkevann

Mattilsynet, Region Sør og Vest

Hva jeg skal snakke om

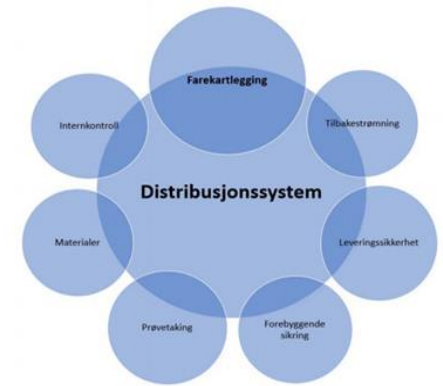

[Dette bildet](#) av Ukjent forfatter er lisensiert under [CC-BY-NC](#).

- Fokusområder for arbeid og tilsyn drikkevann i 2021
- Et rask kikk inn i glasskula for årene framover
- Informere om opplegg for tilsyn med drikkevannsbasseng i 2021

2021 - Distribusjonssystem – vannledningsnett

Kort om hva tilsynet skal finne svar på

- Om det er gjort en god nok vurdering og håndtering av potensielle farer knyttet til distribusjonssystemet som kan true leveringen av nok, trygt drikkevann
- Om status for tilstanden til hele distribusjonssystemet er kjent
- Om det er lagt en plan for vedlikehold og fornying av distribusjonssystemet
- Om denne planen er oppdatert og tilstrekkelig ambisiøs og konkret
- Og om planen følges

2021 - Distribusjonssystem – drikkevannsbasseng

- Tilsyn i 2017

	Konklusjon: Ingen merknader	Konklusjon: Ikke tilfredsstillende
Farekartlegging og farehåndtering (§ 6)	71,5 %	28,5 %
Forebyggende sikring (§10)	86,8 %	13,2%
Distribusjonssystem og internt fordelingsnett (§15)	75,1%	24,9 %

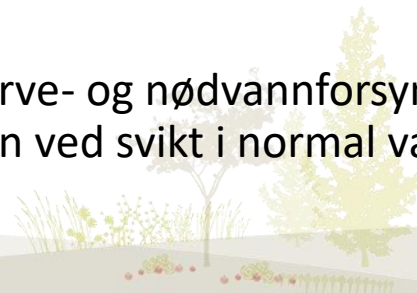
- Mangelfulle opplysninger om drikkevannsbasseng i Mattilsynets registreringer
- Hendelser der drikkevannsbasseng har vært involvert

2021 - Leveringssikkerhet

- Vannforsyningssystemene skal kunne levere nok, trygt drikkevann til alle abonnenter, både under normal driftssituasjon og i situasjoner der vannforsyningen på en eller annen måte svikter.
- Dette medfører at vannverkseieren må ha tilrettelagt for raskt å kunne etablere alternativ drikkevannsforsyning dersom normal vannforsyning faller ut.
- Alternative løsninger for å ivareta kravet til leveringssikkerhet:
  - Redundante løsninger for hovedvannkilde, vannbehandling og distribusjonsnett.
  - Reservevannforsyning
  - Nødvannforsyning
- Uavhengig løsning må summen av reserve- og nødvannforsyning kunne dekke behov for nok og trygt drikkevann ved svikt i normal vannforsyning.

2021 - Drikkevannshensyn i plansaker og i vannforvaltningsplaner

- **Mattilsynet**
  - Er sektormyndighet for å ivareta nasjonale og regionale bestemmelser og føringer i saker som berører Mattilsynets forvaltningsområde.
  - Uttalelser til relevante plansaker for å sikre til beskyttelse av eksisterende og framtidige drikkevannskilder og leveringssikkerhet for trygt og nok drikkevann til innbyggerne.
- **Kommunen**
  - Skal ta drikkevannshensyn når den utarbeider arealdelen av kommuneplanen og reguleringsplaner, samt når den gir tillatelser etter relevant regelverk. (DVF § 26 Kommunens plikter)
  - I samarbeid med vannverkseieren vurdere behovet for restriksjoner for å beskytte råvannskilder og vanntilsigsområder. Dette gjelder også i forbindelse med planarbeid etter plan- og bygningsloven. (DVF § 26 Kommunens plikter)
- **Fylkeskommunen**
  - Skal ta drikkevannshensyn når den utarbeider regionale planer og sikre at drikkevannshensynet ivaretas i de regionale vannforvaltningsplanene etter vannforskriften. (DVF § 27 Fylkeskommunens plikter)
- **Vannverkseieren**
  - Skal gjennomføre aktuelle beskyttelsestiltak og informere berørte kommuner ved behov for tiltak som krever oppfølging etter § 26. (DVF § 12 Beskyttelsestiltak)

Utkast til langtidsplan for drikkevann

- 2022: Hygieniske barrierer med hovedvekt på kildebeskyttelse som tåler klimaendringene – Og vannverkseiers plikt til å informere berørte kommuner ved behov for tiltak som krever oppfølging etter § 26
- 2023: Hygieniske barrierer med hovedvekt på vannbehandling før ev. UV – Tar vannbehandlingen høyde for ev. klimaendringer?
- 2024: Leveringssikkerhet med hovedvekt på beredskap + Nødvann til sårbare abonnenter som for eksempel store sykehus
- 2025: Leveringssikkerhet med hovedvekt på forebyggende sikring

[Dette bildet](#) av Ukjent forfatter er lisensiert under [CC BY](#)

Opplegg for tilsyn med drikkevannsbasseng i 2021

- Tilsyn med drikkevannsbasseng i 2021 skal primært gjøres digitalt.
- Vannverkseier fyller ut et spørreskjema «Spørsmål om drikkevannsbasseng»
- Vannverkseier registrerer opplysninger om drikkevannsbassengene i Mattilsynets skjematjeneste i etterkant av at spørsmålene er besvart.
- Opplysningene dere gir vil bli vurdert av Mattilsynet.
- I noen tilfeller vil vi etterspørre mer informasjon eller komme ut på et fysisk tilsyn før vi konkluderer.
- Mattilsynet utarbeider en tilsynsrapport

Hva er det vi ønsker å finne ut av?

- Om vannverkseier har:
  - Utført farekartlegging for drikkevanns-bassengene og om tiltak er iverksatt. (DVF § 6. Farekartlegging og farehåndtering.)
  - Sikret at drikkevannsbassengene er tilstrekkelig fysisk sikret mot uautorisert tilgang og bruk. (DVF § 10. Forebyggende sikring)
  - Sikret at drikkevannsbassengene er i tilfredsstillende stand. (DVF § 15. Distribusjonssystem og internt fordelingsnett)
  - Sikret at drikkevannsbassengene driftes godt. (DVF § 15. Distribusjonssystem og internt fordelingsnett)

Informasjon til vannverkseierne

- Vannverkseierne vil motta et brev som retter seg mot alle vannverkseiere til vannforsyningssystem som produserer mer enn 10m³
- I brevet ligger det informasjon om
  - hva dere skal gjøre og litt «bruksanvisning»
  - lenke til hvor dere finner spørreundersøkelsen
  - frist
  - hvor dere kan få hjelp (førstelinjestøtte er ikke inspektørene)
  - hva dere skal gjøre hvis de ikke har noen drikkevannsbasseng

Statens tilleggs for planter, fisk, dyr og næringsmidler **Mattilsynet**

Vannverkseier skal oppdatere opplysninger om drikkevannsbassengene

Mattilsynet ønsker mer opplysninger om drikkevannsbassengene og hvordan dere driver disse. I den forbindelse skal dere sende inn opplysninger til oss. Dette har vi hjemmel til å kreve gjennom drikkevannsforskriften § 24 og malloven § 14. Vi ber dere derfor om å oppdatere opplysningene om drikkevannsbassengene.

Måten dere gir opplysningene er todelt:

- 1) Spørreskjema. Dere besvarer opplysninger som vi etterspør via denne lenken: [.....](#) Dere mottar en kvittering på epost. Denne kvitteringen skal dere sende inn som vedlegg når dere (pkt 2)
- 2) går inn på skjematjenesten og oppdaterer opplysningene om drikkevannsbasseng/høydebasseng i skjemat «Endre informasjon om vannforsyningssystem».

I punkt 1 spør vi mest om drift og tilstand på drikkevannsbassengene. I punkt 2 melder dere inn/oppdaterer basisinformasjonen om bassengene med navn, alder, materialer, volum og utforming.

Opplysningene vil bli brukt som grunnlag for tilsyn.

Frist for å melde inn opplysningene er **1. januar 2021**.

Vi anbefaler at dere går gjennom informasjonsarket og oversikten over spørsmålene for dere setter i gang. Begge deler er vedlagt dette brevet.

Det vil være lurt av dere å oppdatere andre opplysninger om vannforsyningssystemene samtidig, slik at denne oppgaven er unnagjort for dere skal i gang med den årlige innrapporteringen av vannverksdata etter nyttår.

Hvis dere har problemer med skjematjenesten kan dere ringe oss på 2240000 slik at dere får hjelp av vår brukerservice. Er det selve innloggingen som er problematisk må dere få hjelp av [allinn](#) brukerstøtte, 75006000.

Med hilsen
Mattilsynet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Publisert av Mattilsynet 11/10/2020 kl. 10:00

TILSYN MED DRIKKEVANNSBASSENG 2021

SVAR PÅ SPØRSMÅL OG OPPDATER OPPLYSNINGER INNEN 1. DESEMBER 2020

02 oktober 2020

REGISTRERINGENE VIL GI VERDIFULL OVERSIKT

Mange har etterspurt informasjon om alle drikkevannsbasseng, og vi har innspislet en oversikt på dette. Ved å registrere flere opplysninger om drikkevannsbassengene vil vi raskt kunne lage oversikter over alle bassengtyper og omfang av disse.

Opplysninger fra spørreskjema vil automatisk være usattatt offentligheten. Dere skal være trygge på at opplysninger om skitene forbeholdt ikke kommer på avveie.

Over og under: Illustrasjonsbilder av drikkevannsbasseng

Registreringene blir benyttet i tilsyn i 2021

Tilsyn med drikkevannsbasseng i 2021 skal primært gjøres digitalt. Det betyr at Mattilsynet utarbeider en tilsynsrapport basert på det dere svarer på «Spørsmål om drikkevannsbasseng» og det dere registrerer om drikkevannsbassengene i Mattilsynets skjematjeneste i etterkant av at spørsmålene er besvart. Opplysningene dere gir vil bli vurdert av Mattilsynet. I noen tilfeller vil vi etterspørre mer informasjon eller komme ut på et fysisk tilsyn for vi konkluderer med en tilsynsrapport.

HVORDAN GJØRE DETTE?

1. Søk å ha opplysninger om drikkevannsbassengene klare for dere besvarer «Spørsmål om drikkevannsbasseng». Spørsmålene er lagt som vedlegg til denne informasjonen slik at dere kan forhåndsbehandle.
2. Gå til www.mattilsynet.no/drikkevannsbasseng-2021 og besvar skjemat.
3. Når besvarelsen er sendt inn vil dere motta en kvittering til epostadressen dere har oppgitt. Vær derfor nøye med å skrive riktig epostadresse! Lagr kvitteringen på lokalt på deres PC på et sted der dere finner den igjen.
4. Gå inn på Mattilsynets skjematjeneste og velg skjema «Endre informasjon om vannforsyningssystem». Fyll inn nødvendig informasjon i de nye feltene om drikkevannsbasseng. Husk å nevne bassengene.
5. Legg til vedlegg: Her laster dere opp kvitteringen dere har lagret.
6. Send inn: Her kommer det informasjon om gebyr. Dette er IKKE aktuelt i denne sammenheng.
7. Frist: Dere skal oppdatere skjematjenesten innen 1. januar 2021.

Spørsmål og svar

Kan vannverkseiere velge å ikke sende inn opplysningene?

Sv: Nei, alle som produserer over 10m³ skal sende inn opplysninger. Drikkevannsforskriften § 24 krever at dere skal gi de opplysningene Mattilsynet trenger. I dette tilfellet prøver vi å dra nytte av jobben dere gjør til dere formål slik at dere slipper å gi oss samme opplysninger flere ganger.

Kan vi oppdatere andre opplysninger om vannforsyningssystemet når vi først er i gang?

Sv: Ja! Det vil være arbeidsbesparende for dere å gjøre dette samtidig. Da slipper dere denne jobben for den årlige innrapporteringen (der dere skal ha oppdatert opplysninger i forkant).

Spørreundersøkelsen er laget i «Forms»

4. Farekartleggingen og farehåndteringen skal tilpasses hvert vannforsyningsssystem, og kan bestå av mange ulike elementer. Under følger noen påstander. Dere skal svare på om disse stemmer for hvert enkelt av deres drikkevannsbassenger, slik at vi får et bilde av hvordan farekartlegging og farehåndtering er håndtert.

Kryss av for hver enkelt påstand i listen under. I noen tilfeller vil påstanden stemme for noen av drikkevannsbassengene deres, men ikke for alle. I disse tilfellene skal dere notere nummeret på påstanden og hvilke bassenger den IKKE gjelder for, slik at dere kan notere dette i fritekstfeltet i neste spørsmål.

	STEMMER for alle bassengene der det er relevant	STEMMER FOR NOEN av bassengene (presiser i neste fritekstfelt)	STEMMER IKKE for bassengene	Vet ikke
1) Forholdene ved bassenget er spesifikt vurdert i farekartleggingen	☐	☐	☐	☐
2) Identifiserte farer er fulgt opp med nødvendige farereducerende tiltak	☐	☐	☐	☐
3) Avrenning fra taket dreneres til utsiden av bassengveggen	☐	☐	☐	☐
4) Bassenget er sikret mot vanninntrenging fra omliggende terreng, luker og andre åpninger	☐	☐	☐	☐
5) Ventilasjon, luker, overløpsrør og andre åpninger er sikret mot adkomst for dyr og fugler	☐	☐	☐	☐
6) Ventilasjon, luker, overløpsrør og andre åpninger er sikret mot at insekter, støv og pollen kommer inn i vannbassenget	☐	☐	☐	☐
7) Vi vet hvor vannet renner ut fra overløpsrøret (terreng/kum/osv.)	☐	☐	☐	☐
8) Vi sørger for å holde vegetasjonen unna bassenget	☐	☐	☐	☐

Nye felt i skjematjenesten

Høydebasseng 1 Hallemåsen

Eventuell nærmere beskrivelse:

Detaljer for: Høydebasseng

Volum m³:

3800

Materialer i drikkevannsbassenget som kommer i kontakt med drikkevannet (flere kryss mulig):

Ingen alternativer valgt.

Beskrivelse:

Plassering av drikkevannsbassenget i terrenget:

Er drikkevannsbassenget utformet med flere kammer som kan brukes uavhengig av hverandre?:

Drikkevannsbassengets byggeår:

Materialer i drikkevannsbassenget som kommer i kontakt med

Ingen alternativer valgt.

- råsprengt fjell
- GUP (glassfiberarmert umettet polyester)
- betong (med eller uten overflatebehandling)
- rustfritt stål
- annet (legg til beskrivelse)

er som kan

Beskrivelse:

Plassering av drikkevannsbassenget i terrenget:

- under bakkenivå
- delvis under bakkenivå
- på bakkenivå
- over bakkenivå (tårn eller lignende)

er som kan brukes u

Har dere ingen drikkevannsbasseng?

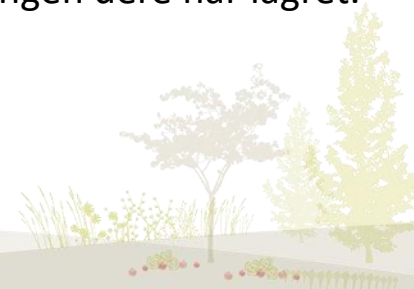
- Husk at drikkevannsbasseng kan være et rentvannsbasseng ved siden av vannbehandlingsanlegget.
- Hvis dere ikke har drikkevannsbasseng går dere likevel inn på skjemaet «endre informasjon om vannforsyningssystem» og skriver som opplysning at dere ikke har basseng før dere sender inn skjema. Dere finner en tekstboks i trinnet «opprette/rediger vannforsyningssystemet» som kan brukes til dette.
- Husk å oppdatere andre opplysninger om vannforsyningssystemet.
- Spørreundersøkelsen hopper dere over.

HVORDAN GJØRE DETTE?

- Sørg for å ha opplysninger om drikkevannsbassengene klare før dere besvarer «Spørsmål om drikkevannsbasseng». Spørsmålene er lagt som vedlegg til informasjonen slik at dere kan forberede dere.
- Gå til www.mattilsynet.no/drikkevannsbasseng-2021 og besvar skjemaet.
OBS: man kan ikke gå ut av undersøkelsen og deretter fortsette «der man slapp»
- Når besvarelsen er sendt inn vil dere motta en kvittering til epostadressen dere har oppgitt. Vær derfor nøye med å skrive riktig epostadresse! Lagre kvitteringen på lokalt på deres PC på et sted der dere finner den igjen
- Gå inn på Mattilsynets skjematjeneste og velg skjema «Endre informasjon om vannforsyningssystem». Fyll inn nødvendig informasjon i de nye feltene om drikkevannsbasseng. Husk å navngi bassengene.
- Legg til vedlegg: Her laster dere opp kvitteringen dere har lagret.
- Send inn.

**Takk for oppmerksomheten og
lykke til med arbeidet.**

